

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра

на тему:

«ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ»

(тема кваліфікаційної роботи)

Виконав: студент IV курсу, групи Ф-21
спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування» (ОП «Фінанси малого та середнього
бізнесу»)

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ / Данило ПОПОЛТОВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник _____ / Юлія УС
(підпис) (ім'я та прізвище)

Рецензент _____ / Юлія БЕЗУГЛА
(підпис) (ім'я та прізвище)

«До захисту допущено»

В.о. завідувача кафедри _____ / Вікторія ЧОБИТОК
(підпис) (ім'я та прізвище)

Перевірка на антиплагіат _____ / Сергій ГОДУНОВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Секретар ЕК _____ / Ірина БЛУДОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Харків – 2025 рік

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»
Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси малого та середнього бізнесу»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
д.е.н., проф.
Вікторія ЧОБИТОК

(підпис)

«24» лютого 2025 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу (дипломну роботу)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

здобувачу Данилу ПОПОЛІТОВУ

1. Тема: «Формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації» затверджена наказом по навчально-науковому інституту № 4801-5/925 від «11» квітня 2025 р.
2. Термін здачі закінченої роботи: «10» травня 2025 р.
3. Вихідні дані до роботи: Закони України, Митний кодекс України, Постанови Верховної Ради, Постанови Кабінету Міністрів, національні стандарти України, теоретичні та практичні розробки вітчизняних та зарубіжних авторів за темою роботи, періодичні видання, статистичні дані.
4. Зміст роботи (перелік питань, які належить розробити теоретичні аспекти формування конкурентних переваг підприємства на ринку, аналіз формування конкурентних переваг ФОП «МУРАТОВ» на ринку, удосконалення механізму формування конкурентних переваг ФОП «МУРАТОВ».
5. Перелік графічного матеріалу (презентаційний матеріал):

6. Консультант:

Розділ	Консультант	Підпис, дата		Оцінка (бали)
		Завдання видав	Завдання прийняв	
	не передбачено			

7. Дата видачі завдання: «24» лютого 2025 р.

Керівник:

_____ Юлія УС
(підпис)

Завдання прийняв до виконання:

_____ Данило ПОПОЛІТОВ
(підпис)

**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК
виконання кваліфікаційної роботи
(дипломної роботи)**

№ з/п	Назва етапів роботи та питань, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань
1	Систематизація матеріалів про діяльність об'єкту дослідження	24.02.2025 р.	
2	Вивчення теоретичного матеріалу, написання першого розділу роботи	10.03.2025 р.	
3	Аналіз діяльності об'єкту дослідження, написання другого розділу	24.03.2025 р.	
4	Розробка та написання рекомендаційної частини роботи	14.04.2025 р.	
5	Завершення вступу та висновків, формування анотації, впорядкування списку літератури	28.04.2025 р.	
6	Перевірка на антиплагіат	05.05.2025 р.	
7	Оформлення дипломної роботи та представлення її на кафедрі	10.05.2025 р.	

Здобувач

_____ Данило ПОПОЛІТОВ
(підпис)

Перевірка на антиплагіат

_____ Сергій ГОДУНОВ
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації. – Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОП «Фінанси малого та середнього бізнесу»). – Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2025.

Бакалаврська кваліфікаційна робота присвячена дослідженню процесу формування фінансової системи підприємства та розробці рекомендацій щодо її оптимізації в умовах цифровізації. У роботі розглянуто теоретичні засади фінансового управління підприємством, проаналізовано сучасні технологічні рішення, що сприяють автоматизації фінансових процесів. Проведено оцінку впливу цифрових інструментів на ефективність фінансової системи, використано методи SWOT- і PEST-аналізу для визначення стратегічних напрямів її розвитку.

На основі отриманих результатів розроблено практичні рекомендації щодо підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства, зокрема шляхом впровадження фінтех-рішень, використання блокчейн-технологій, автоматизованих систем управління фінансами та цифрових платіжних інструментів.

Ключові слова: фінансова система, цифровізація, фінансовий менеджмент, фінтех, SWOT-аналіз, PEST-аналіз, блокчейн, автоматизація фінансових процесів.

ANNOTATION

Formation of the Financial System of an Enterprise under Digitalization Conditions. – Manuscript.

Bachelor's qualification thesis in the specialty 072 "Finance, Banking, and Insurance" (Educational Program "Finance of Small and Medium-Sized Business"). – Educational and Scientific Institute "Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy" of V.N. Karazin Kharkiv National University. – Kharkiv, 2025.

The bachelor's qualification work is devoted to the study of the process of forming the financial system of an enterprise and the development of recommendations for its optimization under digitalization conditions. The theoretical foundations of financial management are considered in the work, and modern technological solutions that contribute to the automation of financial processes are analyzed. The impact of digital tools on the efficiency of the financial system is assessed, and SWOT and PEST analysis methods are used to determine strategic directions for its development.

Based on the obtained results, practical recommendations are developed to improve the efficiency of financial activities of the enterprise, in particular through the implementation of fintech solutions, the use of blockchain technologies, automated financial management systems, and digital payment instruments.

Keywords: financial system, digitalization, financial management, fintech, SWOT-analysis, PEST-analysis, blockchain, automation of financial processes.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	9
1.1. Формування фінансової системи підприємств	9
1.2. Сутність та етапи цифровізації та її вплив на фінансову систему підприємств	15
1.3. Методи оцінки формування фінансової системи підприємств	23
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА ФОП «МУРАТОВ»	29
2.1. Характеристика діяльності підприємства ФОП «МУРАТОВ»	29
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства ФОП «МУРАТОВ»	31
2.3. SWOT- та PEST-аналізи фінансової системи підприємства ФОП «МУРАТОВ»	37
ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ	40
РОЗДІЛ 3. УДОСКНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	41
3.1. Стратегія удосконалення процесів трансформації фінансової системи підприємства	41
3.2. Розробка заходів щодо підвищення ефективності впровадження цифровізації у фінансову систему підприємства	44
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ	49
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	50
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Сучасний світ перебуває на етапі стрімкої цифрової трансформації, яка докорінно змінює підходи до управління фінансовими процесами на підприємствах. Умови глобалізації та впровадження цифрових технологій створюють нові виклики та можливості для бізнесу. Відповідно, формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації стає ключовим фактором для забезпечення його конкурентоспроможності, фінансової стійкості та довгострокового розвитку. У цьому контексті надзвичайно важливим є опанування інструментів цифрових технологій, які дозволяють автоматизувати фінансові процеси, покращити точність фінансового аналізу та підвищити прозорість управлінських рішень.

Цифровізація фінансової системи підприємства передбачає інтеграцію таких інноваційних технологій, як блокчейн, хмарні сервіси, штучний інтелект та автоматизація облікових операцій. Ці інструменти сприяють підвищенню оперативності, зниженню витрат і мінімізації ризиків. Однак перехід до цифрових моделей управління фінансами також супроводжується низкою викликів, зокрема потребою в адаптації персоналу, забезпеченні кібербезпеки та вирішенні питань захисту даних. У цьому контексті актуальність дослідження формування фінансової системи в умовах цифровізації полягає у визначенні стратегій, які дозволять підприємствам максимально ефективно використовувати переваги цифрової трансформації.

Метою дипломної роботи є дослідження процесу формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації, визначення ключових аспектів впровадження цифрових технологій у фінансове управління, а також розробка рекомендацій для підвищення ефективності, прозорості та стійкості фінансових процесів. Для досягнення поставленої мети слід виконати наступні завдання:

- визначити сутність формування фінансової системи підприємства;
- визначити етапи цифровізації фінансової системи підприємства;

- навести методи формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації;
- охарактеризувати діяльність підприємства;
- проаналізувати фінансовий стан підприємства;
- навести SWOT- та PEST-аналізи фінансової підприємства;
- розробити стратегію удосконалення процесів трансформації фінансової системи підприємства;
- розробити заходи щодо підвищення ефективності впровадження цифровізації у фінансову систему підприємства.

Формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації є актуальним напрямом досліджень, який привертає увагу багатьох вчених та практиків. У сучасних умовах цифрові технології докорінно змінюють підходи до управління фінансовими ресурсами, забезпечуючи нові можливості для автоматизації процесів, підвищення точності прогнозів і оптимізації витрат. Науково-теоретичні аспекти проблеми формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації були розглянуті в публікаціях різних вчених, таких як: Бланка І., Брігхем Ю., Ваньковича Д., Воробйова Ю., Дворнікової Ю., Зорі О., Зубенка В., Коваленка В., Крупки М., Кузнєцової О., Лашка Ю., Лозовської О., Макаренка П., Маковоза О., Непочатенка О., Петика М., Петрової А., Поддєрьогіна А., Пойди-Носик Н. Оскільки швидкий розвиток технологій кардинально змінює підходи до управління фінансами, тема формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації є важливою для розуміння всіх можливих ризиків і перспектив, а також для створення ефективних стратегій цифрової трансформації стає надзвичайно актуальною. Інноваційні цифрові інструменти, такі як автоматизовані системи управління фінансами, аналітика на основі великих даних, блокчейн і штучний інтелект, відкривають нові можливості для підвищення ефективності фінансових операцій, зниження витрат і забезпечення більш точного прогнозування. Це вимагає від підприємств швидкої адаптації до нових умов, перегляду внутрішніх процесів і перепідготовки персоналу.

Об’єктом дипломної роботи є процес формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації, що включає в себе всі аспекти інтеграції цифрових технологій у фінансові операції та управлінські процеси на підприємстві.

Предмет дипломної роботи – це вплив цифровізації на фінансові стратегії, методи управління фінансовими ресурсами та інструменти фінансового контролю, а також аналіз ефективності використання новітніх технологій для оптимізації фінансових потоків і підвищення прозорості діяльності підприємства.

Наукова новизна дипломної роботи полягає в розробці теоретико-методологічних підходів до формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації, а також у визначенні нових фінансових інструментів та моделей, які забезпечують ефективне управління фінансами через інтеграцію сучасних цифрових технологій. У роботі аналізується вплив новітніх технологій, таких як штучний інтелект, великі дані та блокчейн, на оптимізацію фінансових процесів та створення прозорих і ефективних механізмів управління фінансовими потоками. Запропоновані нові підходи до оцінки ефективності цифрових трансформацій в фінансових системах підприємств, а також визначено вплив цифровізації на фінансові стратегії і моделі управління.

Практична значущість. Дослідження полягає в розробці конкретних рекомендацій для підприємств щодо впровадження цифрових технологій у фінансову діяльність, що дозволяє оптимізувати процеси планування, обліку та контролю фінансових потоків. Практичні результати можуть бути використані для вдосконалення фінансової стратегії підприємств, підвищення ефективності управлінських рішень і зниження фінансових ризиків, а також для підвищення рівня прозорості фінансової діяльності через застосування цифрових інструментів. Впровадження запропонованих моделей може стати основою для подальшої цифрової трансформації підприємств у різних галузях.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

1.1. Формування фінансової системи підприємства

Фінанси підприємства – це не просто цифри, а складна система динамічних грошових відносин. Вони є відображенням економічного здоров'я компанії, її здатності генерувати дохід та ефективно використовувати ресурси. Уявіть фінанси як пульс підприємства, що відображає його життєдіяльність.

Суть фінансів підприємства полягає в управлінні грошовими потоками: від залучення інвестицій до розподілу прибутку. Кожен етап – це ланка складного ланцюга, де кожна дія має наслідки. Ефективне управління цим ланцюгом – ключ до стабільності та розвитку підприємства.

Грошові відносини, що формують фінансову архітектуру підприємства, виникають на кожному етапі його діяльності: від закупівлі сировини до реалізації готової продукції. Вони є результатом взаємодії підприємства з зовнішнім середовищем: постачальниками, клієнтами, банками, державою. [1]

У процесі відтворення фінанси підприємств як економічна категорія проявляються через такі ключові функції (рис. 1.1):

1. створення фінансових ресурсів у рамках господарської діяльності;
2. розподіл і використання фінансових коштів для забезпечення поточних виробничих і інвестиційних потреб, виконання фінансових зобов'язань перед банківською системою, а також сприяння соціально-економічному розвитку підприємства;
3. контроль над процесом формування та витрачання фінансових ресурсів у межах відтворювального циклу.

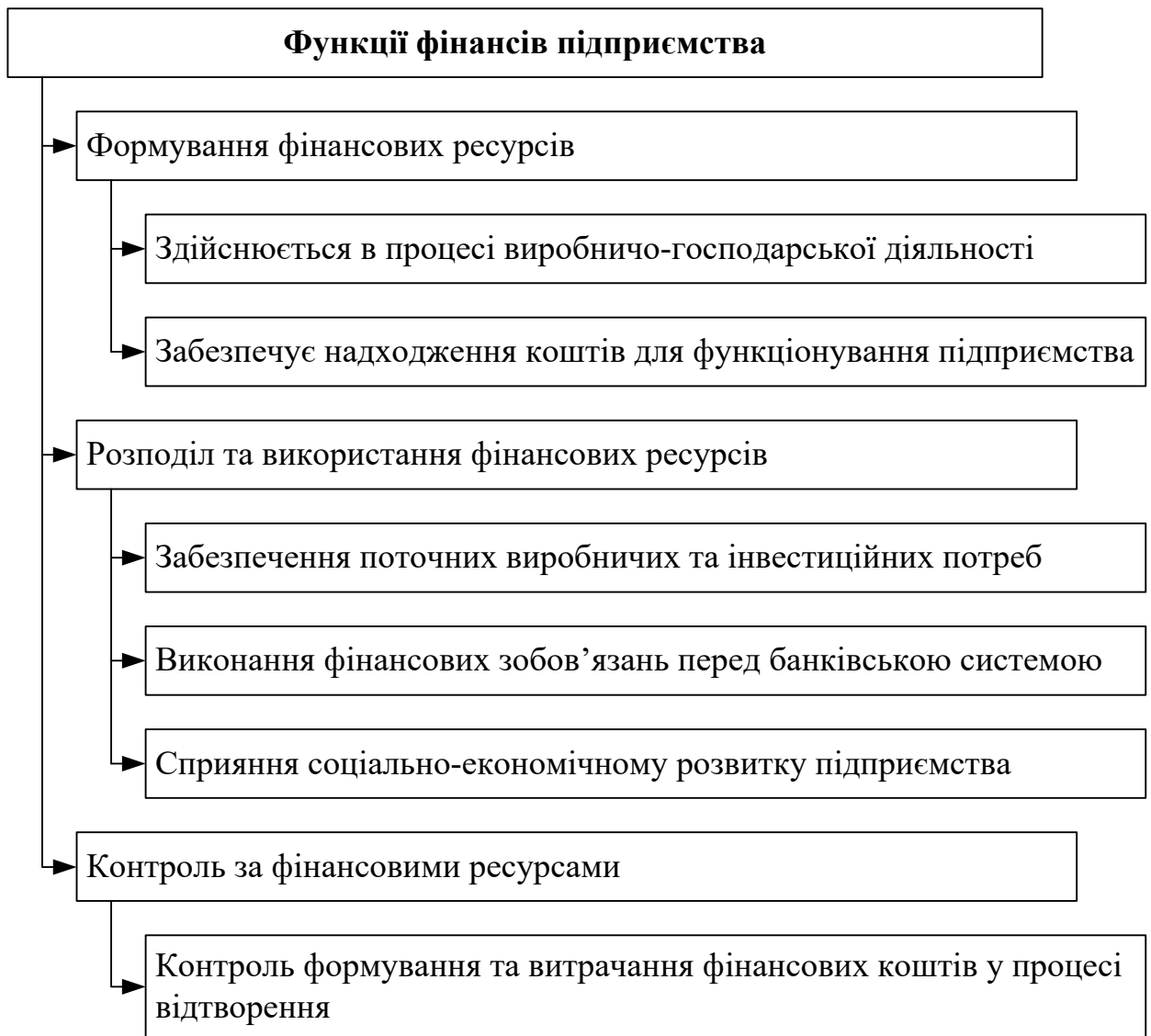

Рис. 1.1. Функції фінансів підприємства

Формування фінансової системи підприємства – це процес створення та організації структури, механізмів і процедур, які забезпечують ефективне управління фінансовими ресурсами на всіх етапах діяльності підприємства. Це включає в себе як внутрішні, так і зовнішні компоненти, що взаємодіють для досягнення економічних цілей підприємства.

Фінансова система підприємства є важливою складовою його ефективної діяльності, оскільки забезпечує оптимальний розподіл і використання фінансових ресурсів, регулює грошові потоки та сприяє досягненню стратегічних цілей бізнесу. У науковій літературі існує багато

підходів до визначення цього поняття, які відображають різні аспекти фінансової системи: її внутрішню структуру, взаємозв'язки між фінансовими елементами, організаційно-правові засади, а також економічні механізми управління фінансами. У табл. 1.1 наведені деякі з визначень поняття «фінансова система» різними вченими.

Таблиця 1.1

Визначення поняття «фінансова система»

Автор	Визначення	Ключовий аспект
В.М. Опарін [3]	Фінансова система як внутрішньо структурована сукупність фінансових взаємозв'язків, що визначають формування та розподіл ресурсів.	Внутрішня структура та розподіл ресурсів
М.В. Грицина, В.В. Захожа [6]	Фінансова система як комплекс взаємопов'язаних елементів, що забезпечують фінансування, управління потоками та контроль.	Взаємозв'язок елементів, управління потоками
Л. Безгубенко [5]	Фінансова система як сукупність фінансових відносин, що виникають у процесі розподілу, формування доходів і забезпечення стійкості.	Фінансові відносини, стійкість
О.Я. Стойко, Д.І. Дема [7]	Фінансова система як організаційна структура, що регулює відносини через бюджетування, облік, аналіз та контроль.	Організаційна структура, регулювання
М.І. Крупка [8]	Фінансова система як інфраструктура, що включає установи, служби та системи для функціонування фінансових потоків.	Інфраструктура, функціонування потоків
К. Макконнелл, С. Брю [9]	Фінансова система як комплекс інструментів, що включає джерела фінансування та механізми їх ефективного використання для досягнення цілей.	Інструменти, ефективне використання

Отже, фінансова система підприємства – це внутрішньо структурована сукупність фінансових відносин, що виникають у процесі формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Вона охоплює взаємозв'язки

між підрозділами, джерелами фінансування та напрямками використання коштів, регулюється відповідною нормативно-правовою базою та включає фінансову інфраструктуру (кредитно-фінансові установи, страхові компанії, бухгалтерську службу, податкову систему тощо). Розуміння цієї структури є ключовим для аналізу та прогнозування економічних процесів, а також для прийняття ефективних управлінських рішень.

На рис. 1.2 представлена схема, що демонструє внутрішню структуру фінансової системи, яка складається з двох основних рівнів: сфер та ланок.

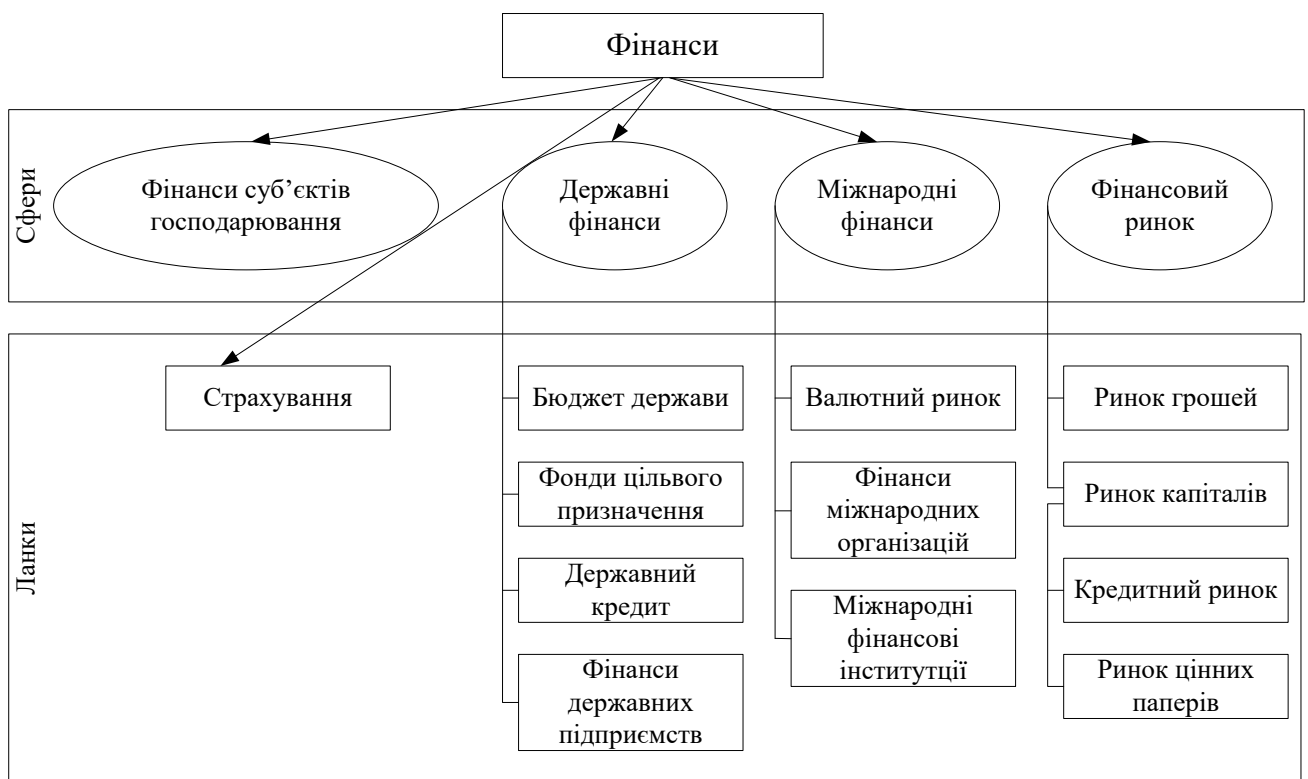

Рис. 1.2. Внутрішня структура фінансової системи

Джерело: [2]

Сфери – це широкі категорії, що відображають різні аспекти фінансових відносин, такі як фінанси суб'єктів господарювання, державні фінанси, міжнародні фінанси та фінансовий ринок. Кожна з цих сфер відіграє важливу

роль у функціонуванні економіки, забезпечуючи перерозподіл ресурсів та фінансування різних видів діяльності.

Ланки, у свою чергу, є більш деталізованими елементами, що входять до кожної сфери. Вони включають такі інститути та інструменти, як страхування, бюджет держави, валютний ринок, ринок грошей, фонди цільового призначення, фінанси міжнародних організацій, ринок капіталів, державний кредит, міжнародні фінансові інституції, кредитний ринок, фінанси державних підприємств та ринок цінних паперів. Кожна з цих ланок має свої специфічні функції та механізми, що забезпечують ефективне функціонування фінансової системи в цілому.

Фінансова система підприємства виконує ключові функції бюджетування, аналізу, контролю та управління фінансовими потоками, забезпечуючи фінансову стійкість підприємства та ефективне використання ресурсів для досягнення його стратегічних цілей.

Фінансова стійкість є ключовою характеристикою фінансової системи підприємства, яка визначає його здатність ефективно функціонувати, витримувати економічні ризики та забезпечувати стабільне фінансування своєї діяльності. Вона відображає баланс між власними та залученими фінансовими ресурсами, оптимальне управління витратами та доходами, а також рівень фінансових ризиків, які підприємство може контролювати без загрози банкрутства. У табл. 1.2. наведені деякі з визначень поняття «фінансова стійкість підприємства» різними вченими-економістами.

Таблиця 1.2

Визначення поняття «фінансової стійкості підприємства» вчених-економістів

Автор	Визначення поняття фінансової стійкості підприємства
1	2
Азаренкова Г. М. [23]	Розглянуто варіанти реорганізації фінансових ресурсів у перехідній економіці України з урахуванням системного підходу. Одним із

Продовження табл. 1.2

1	2
	ключових показників її результативності є стабілізація та покращення фінансового стану підприємства.
Білик М. Д. [33]	Розроблено новий підхід до зміцнення фінансового стану, який розглядається як бізнес-процес або сукупність послідовних етапів і заходів, спрямованих на підвищення ефективності виробничої діяльності та загальне покращення фінансового становища підприємства.
Дєєва Н. М. [24]	Розроблено ключові етапи комплексного аналізу діяльності підприємства: 1. Створення системи оцінювальних показників; 2. Аналіз окремих показників ефективності підприємства; 3. Об'єднання отриманих оцінок для формування загальної характеристики діяльності.
Захарова Н. Ю. [29]	Стан активів і пасивів підприємства, який забезпечує стабільну платоспроможність.
Лахтіонова Л. А. [64]	Це підсумок створення достатнього прибутку для розвитку підприємства, що виступає ключовою ознакою його економічної самостійності.
Лучко М. Р. [65]	Розроблено заходи щодо вдосконалення планування використання фінансових ресурсів, проведення аналізу фінансового стану підприємства, покращення методології та методичного інструментарію його оцінки, а також впровадження системи фінансового моніторингу на підприємстві.

Отже, фінансова стійкість підприємства – це стан його активів і пасивів, який гарантує стабільну платоспроможність та економічну незалежність. Вона забезпечується через ефективне планування та використання фінансових ресурсів, проведення комплексного аналізу діяльності, удосконалення методологічного забезпечення оцінки та створення системи фінансового моніторингу. Фінансова стійкість також визначається здатністю підприємства

формувати достатній прибуток для розвитку, що сприяє його довгостроковій стабільності та підвищенню ефективності виробничої діяльності.

Таким чином, формування фінансової системи підприємства – це складний процес, що включає організацію та управління фінансовими потоками, визначення джерел фінансування, контроль за використанням ресурсів та забезпечення фінансової стійкості. Фінансова система підприємства має бути структурованою, ефективною та адаптивною до змін зовнішнього та внутрішнього середовища, щоб сприяти стабільному розвитку бізнесу.

1.2. Сутність та етапи цифровізації фінансової системи підприємства

Сучасний етап функціонування підприємств супроводжується суттєвим впливом численних негативних факторів, таких як нестабільність податкового та регуляторного середовища, інфляційні процеси, обмежена доступність кредитних ресурсів, загострення конкурентної боротьби, невизначеність і низька капіталізація фондового ринку, слабка інноваційна активність та інші. Ефективне управління фінансовою системою підприємства передбачає розробку стратегії, спрямованої на мінімізацію цих ризиків та використання можливостей для їх подолання.

З кожним роком все більше підприємств по всьому світу усвідомлюють переваги електронної комерції та новітніх інформаційних рішень. Вони активно впроваджують ці інструменти в свою діяльність, використовуючи їх як основний або додатковий спосіб для розширення клієнтської бази та оптимізації бізнес-процесів.

Цифрова трансформація економіки охоплює як мікро-, так і макрорівні. На мікрорівні підприємства впроваджують новітні цифрові технології та бізнес-процеси, що дозволяє їм підвищити ефективність, знизити витрати та покращити якість обслуговування клієнтів. На макрорівні цифрова трансформація передбачає зміну системи управління на національному рівні,

перегляд стратегій, моделей та цілей розвитку з урахуванням можливостей, які надають новітні цифрові технології.

Ключовим фактором цих радикальних перетворень є розгортання Індустрії 4.0. В її основі лежить концепція взаємопов'язаних розумних пристроїв, сенсорів і датчиків, які без участі людини підключаються до інтернет-платформ. Ці платформи аналізують великі обсяги даних, що надходять ззовні, і на основі цього аналізу приймають рішення щодо подальшого планування та функціонування окремих елементів і систем.

Індустрія 4.0 – це не просто технологічний тренд, це фундамент для побудови майбутнього, де автоматизація та інтелектуальні системи стають невід'ємною частиною нашого життя. Цей процес виходить за рамки простого впровадження нових технологій у бізнес-процеси; він передбачає глибоку трансформацію, яка враховує динамічні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища. [10]

На сучасному етапі розвитку Індустрії 4.0 ключовим завданням є створення нейромереж – складних, взаємопов'язаних систем, які дозволяють людям ефективно комунікувати та обмінюватися інформацією. Це досягається завдяки інтеграції всеосяжної мережі Інтернет, обробки великих даних, оптимізації процесів та використанню штучного інтелекту.

Однією з ключових складових цифровізації фінансів є використання технологій Big Data та штучного інтелекту. Завдяки обробці великих обсягів даних компанії можуть ефективніше прогнозувати рух фінансових потоків, виявляти закономірності в поведінці клієнтів, оцінювати кредитоспроможність та аналізувати ринкові тренди. Штучний інтелект дозволяє автоматизувати прийняття рішень, мінімізуючи людський фактор і підвищуючи точність фінансового планування.

Ще одним важливим елементом є автоматизація бухгалтерського обліку та фінансового менеджменту. Сучасне програмне забезпечення дозволяє підприємствам скоротити час на виконання рутинних операцій, зменшити ймовірність помилок і підвищити продуктивність персоналу. Автоматизовані

системи фінансового управління допомагають оптимізувати витрати, контролювати платежі, керувати бюджетом та ефективно розподіляти ресурси.

Не менш важливою є інтеграція блокчейн-технологій у фінансові процеси підприємства. Блокчейн забезпечує високу безпеку фінансових транзакцій, зменшує ризики шахрайства та підвищує прозорість платежів. Крім того, ця технологія дозволяє значно прискорити розрахунки між партнерами, знизивши витрати на банківські послуги та усунувши посередників у фінансових операціях.

Окрему роль у цифровізації фінансової системи відіграє розвиток онлайн-банкінгу та мобільних платежів. Це сприяє швидкій взаємодії між підприємствами, державними установами, постачальниками та клієнтами. Мобільні фінансові технології дозволяють вести бізнес у режимі реального часу, спрощують процес оплати товарів і послуг, а також забезпечують миттєвий доступ до фінансової аналітики та звітності. На рис. 1.3 наведені основні аспекти цифровізації фінансової системи підприємства.

У сучасних умовах глобальної конкуренції та стрімкого розвитку технологій компанії мають впроваджувати цифрові фінансові рішення, щоб оптимізувати бізнес-процеси, підвищити прозорість управління та знизити операційні витрати. Весь процес можна поділити на кілька ключових етапів.

1. Аналіз поточного стану фінансової системи.

Першим кроком у цифровізації є комплексний аналіз фінансових процесів, що вже функціонують у компанії. Цей етап включає аудит фінансових потоків, оцінку ефективності бухгалтерських операцій, визначення рівня ризиків і виявлення «вузьких місць» у системі управління фінансами. Також важливо порівняти фінансову систему підприємства з сучасними технологічними стандартами та визначити, які саме аспекти потребують цифрової трансформації.

Цей етап є критично важливим, оскільки без розуміння поточних проблем та можливостей неможливо ефективно розробити стратегію

цифровізації. Компанії, які ігнорують ретельний аналіз, можуть зіткнутися з невиправданими витратами та низькою ефективністю впроваджених технологій.

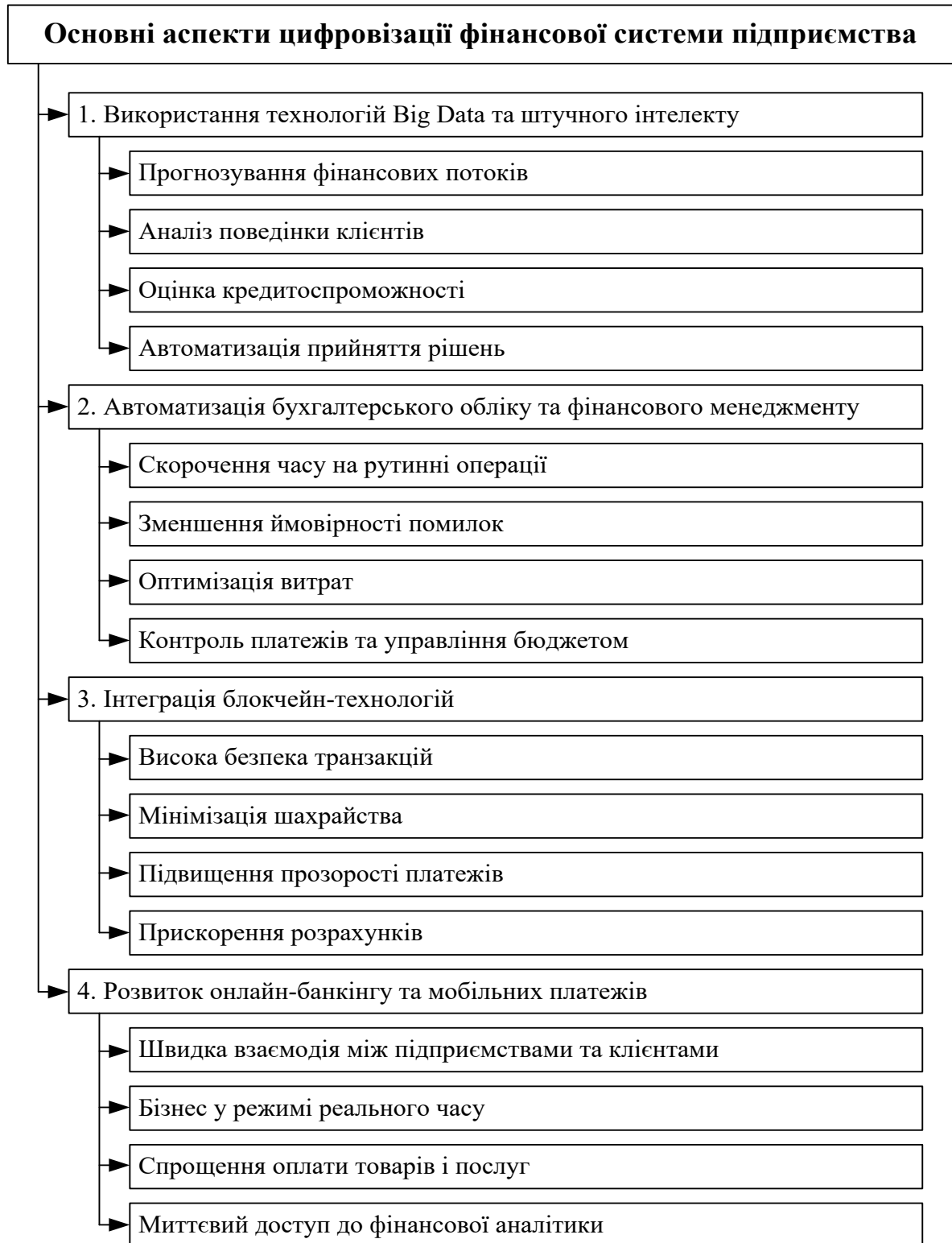

Рис. 1.3. Основні аспекти цифровізації фінансової системи підприємства

2. Вибір цифрових рішень та планування впровадження.

Після аналізу фінансової системи підприємство має визначити, які цифрові рішення найкраще відповідають його потребам. Серед основних інструментів цифровізації – хмарні технології для фінансового обліку, ERP-системи для управління ресурсами, CRM-системи для клієнтської аналітики, онлайн-банкінг для проведення фінансових операцій та програмні рішення для автоматизації податкової звітності.

Важливо враховувати не лише функціональність обраних рішень, а й їхню інтеграцію з уже існуючими системами компанії, вартість впровадження та можливість масштабування в майбутньому. Планування цифровізації передбачає розробку покрокової стратегії з чіткими термінами реалізації, відповідальними особами та оцінкою очікуваних результатів.

3. Автоматизація фінансових процесів.

На цьому етапі компанія безпосередньо переходить до впровадження цифрових інструментів. Автоматизація фінансових процесів дозволяє значно скоротити час на обробку транзакцій, мінімізувати людські помилки та покращити контроль за фінансовими потоками.

Зокрема, електронний документообіг усуває потребу в паперових носіях, що не лише зменшує витрати, а й сприяє екологічній стійкості. ERP-системи допомагають ефективно розподіляти фінансові ресурси, прогнозувати витрати та автоматично формувати звіти. Онлайн-банкінг і мобільні фінансові додатки дозволяють керувати рахунками в режимі реального часу, що покращує швидкість фінансових операцій.

4. Інтеграція аналітичних інструментів.

Автоматизація сама по собі не є кінцевою метою цифровізації – важливо також забезпечити можливість аналізу фінансових даних для прийняття стратегічних рішень. Використання технологій Big Data та штучного інтелекту дозволяє прогнозувати фінансові потоки, оцінювати ризики, аналізувати рентабельність інвестицій і будувати фінансові моделі.

Наприклад, аналітичні системи можуть виявляти неефективні статті витрат, прогнозувати зміни в грошових потоках залежно від ринкових умов та визначати ймовірність появи фінансових труднощів. Це допомагає підприємствам приймати обґрунтовані рішення та мінімізувати ризики.

5. Підвищення кібербезпеки та захисту даних.

Зі зростанням рівня цифровізації збільшується загроза кібератак, фінансового шахрайства та витоку конфіденційних даних. Тому підприємство має впроваджувати ефективні заходи кібербезпеки, зокрема:

- Використання блокчейн-технологій для захисту фінансових транзакцій;
- Запровадження двофакторної аутентифікації для доступу до фінансових систем;
- Моніторинг кібератак за допомогою систем штучного інтелекту;
- Захист баз даних від несанкціонованого доступу.

Належний рівень кібербезпеки забезпечує стабільність роботи підприємства та довіру клієнтів і партнерів.

6. Оптимізація та масштабування цифрової фінансової системи.

Останнім, але не менш важливим етапом є постійна оптимізація цифрових рішень. Фінансовий ринок та технології розвиваються дуже швидко, тому підприємства повинні постійно оновлювати програмне забезпечення, вдосконалювати аналітичні інструменти та адаптуватися до нових викликів.

Розширення функціональності цифрової фінансової системи дозволяє компаніям масштабувати бізнес, виходити на нові ринки, інтегруватися з глобальними фінансовими платформами та ефективніше керувати своїми ресурсами. У рис. 1.4. наведені основні етапи цифровізації фінансової системи підприємства.

Попри значні переваги, процес цифровізації фінансів підприємства супроводжується рядом викликів. Одним із них є необхідність забезпечення високого рівня кібербезпеки, адже з розвитком цифрових технологій зростають ризики кібератак та витоку конфіденційної інформації. Ще одним

викликом є складність інтеграції нових технологій у традиційні фінансові процеси, що вимагає додаткових ресурсів та навчання персоналу.

Рис. 1.4. Основні етапи цифровізації фінансової системи підприємства

Водночас цифровізація фінансової системи відкриває нові можливості для бізнесу. Завдяки використанню сучасних технологій компанії можуть знижувати витрати, прискорювати фінансові операції, мінімізувати ризики та покращувати клієнтський сервіс. Автоматизація та аналітичні інструменти дозволяють підприємствам приймати обґрунтовані фінансові рішення, що сприяє їхньому сталому розвитку навіть у складних ринкових умовах. На

рис. 1.5 зображені узагальнені переваги та недоліки цифровізації фінансової системи підприємства.

Рис. 1.5. Переваги та недоліки цифровізації фінансової системи підприємства

Отже, цифровізація фінансової системи підприємства є ключовим фактором підвищення ефективності управління фінансами, зменшення операційних ризиків і покращення аналітики. Цей процес має певні переваги та недоліки, але його впровадження є необхідним кроком для підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасної цифрової економіки. Послідовне проходження етапів цифровізації – від автоматизації фінансових процесів до впровадження передових аналітичних інструментів і штучного інтелекту – сприяє оптимізації витрат, покращенню прийняття управлінських рішень та забезпеченню фінансової стійкості компанії.

1.3. Методи оцінки формування фінансової системи підприємств

Фінансовий аналіз є незамінним інструментом для оцінки стану будь-якого підприємства. Він дозволяє не лише зрозуміти поточну ситуацію, але й спрогнозувати майбутні тенденції, виявити потенційні ризики та можливості. Як компас, фінансовий аналіз спрямовує бізнес до успіху, допомагаючи приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Оцінка фінансової системи підприємства - це не просто академічна вправа, а необхідний інструмент для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Як показує аналіз літературних джерел, вітчизняні вчені розробили ряд методичних підходів до оцінювання фінансових ресурсів підприємства, але більшість з них зосереджується на методі коефіцієнтів, не завжди приводячи до узагальнюючого показника.

Сутність методу коефіцієнтів полягає у побудові системи взаємопов'язаних показників, що всебічно характеризують стан і динаміку об'єкта дослідження. Наприклад, Л.А. Приступа пропонує оцінювати ефективність управління фінансовими ресурсами за допомогою 18 показників, згрупованих у 3 блоки: формування, розміщення та використання фінансових ресурсів. Л.О. Кустріч аналізує ефективність використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств за допомогою коефіцієнтів оборотності, фінансової стабільності та залежності.

Для оцінки можливості утворення та використання фінансових ресурсів, Н. Гвоздей, І. Бондарук та О. Вінницька виділяють три групи показників: вартість, рентабельність та оборотність фінансових ресурсів. Система аналітичного забезпечення, запропонована З. Петряєвою, Г. Іващенко та О. Петряєвим, включає 2 блоки: формування та використання фінансових ресурсів.

Однак, як зазначається в тексті, оцінка наявності та ефективного використання фінансових ресурсів за цими методиками є досить трудомістким процесом, оскільки включає визначення значної кількості фінансових

показників. З практичної точки зору, методика оцінки фінансових ресурсів повинна бути простою та зрозумілою. [15]

Отже, практична оцінка фінансової системи підприємства вимагає не лише глибоких знань, але й здатності адаптувати теоретичні методи до конкретних умов діяльності підприємства. Важливо не лише розрахувати показники, але й інтерпретувати їх, щоб отримати цінну інформацію для прийняття стратегічних рішень.

Мета аналізу визначає його напрямок, а саме внутрішній аналіз, орієнтований на потреби самого підприємства, допомагає приймати управлінські рішення для зміцнення фінансового стану. Зовнішній аналіз, що проводиться зовнішніми стейкхолдерами, такими як інвестори чи кредитори, має на меті оцінку кредитоспроможності підприємства або діагностику банкрутства.

Методи проведення аналізу різноманітні, кількісні методи, такі як аналіз фінансових коефіцієнтів, рейтингова оцінка та дискримінантні моделі, дозволяють отримати об'єктивні числові дані. Якісні методи, наприклад, дворівнева система показників та показник фінансової стійкості, доповнюють кількісні, надаючи більш глибоке розуміння ситуації.

Вибір методів аналізу залежить від цілей дослідження та доступної інформації. Важливо пам'ятати, що фінансовий аналіз – це не самоціль, а інструмент для прийняття обґрунтованих рішень. Він допомагає підприємству не лише вижити в умовах конкуренції, але й досягти сталого розвитку та процвітання. На рис. 1.6. наведені основні методи оцінки фінансової системи підприємств.

Метод фінансових коефіцієнтів є одним з найбільш поширених інструментів. Він дозволяє розрахувати ключові показники, що характеризують різні аспекти діяльності підприємства: від ліквідності та платоспроможності до рентабельності та ділової активності. Цей метод гнучкий, адже склад та алгоритм розрахунку коефіцієнтів можуть варіюватися залежно від обраної методики.

Рис. 1.6. Основні методи оцінки фінансової системи підприємств

Джерело: сформовано автором самостійно на основі [22]

Оцінка фінансового стану з використанням абсолютних показників дає можливість оцінити окремі сторони фінансового стану підприємства. Наприклад, можна проаналізувати рівень фінансової стійкості, використовуючи результати маржинального аналізу, або визначити типи фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел покриття запасів.

Рейтингова оцінка дозволяє класифікувати підприємства за певними ознаками, виходячи з фактичного рівня показників фінансового стану та рейтингу кожного показника. Це дає можливість ранжувати підприємства за обраною ознакою, що є особливо корисним для порівняльного аналізу.

Бальна оцінка передбачає порівняння отриманих значень фінансових коефіцієнтів з нормативними величинами та отримання узагальнюючого показника в балах. Цей метод дозволяє оцінити віддаленість фінансових показників від оптимального значення.

Матрична оцінка базується на побудові матриці стандартизованих коефіцієнтів. Вона надає можливість здійснювати порівняльну рейтингову оцінку за певними показниками та може використовуватися для складання матричних балансів.

Інтегральна оцінка дозволяє визначити інтегральний показник на основі різних методів, що характеризує як окремі складові, так і фінансовий стан підприємства в цілому.

Нарешті, дискримінантні моделі використовуються для визначення вірогідності банкрутства на основі інтегрального аналізу фінансового стану. Існують як однофакторні, так і багатофакторні моделі, кожна з яких має свої особливості.

Всі ці методи є важливими інструментами для оцінки фінансової діяльності підприємства. Вони дозволяють отримати об'єктивну картину стану компанії, виявити її сильні та слабкі сторони, а також прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Вибір конкретного методу залежить від цілей аналізу та доступної інформації.

ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ

В умовах економічної нестабільності, коливань валютних курсів та зростаючої конкуренції саме ефективна фінансова система дає змогу підприємству мінімізувати ризики, використовувати можливості ринку та

залучати інвестиції. Якщо фінансова система підприємства є збалансованою, прозорою та здатною до оперативного реагування на зовнішні виклики, то це забезпечує фінансову стійкість, яка виражається в стабільному доході, високій платоспроможності та довірі з боку кредиторів та інвесторів. Таким чином, фінансова система є механізмом, який не лише підтримує поточну діяльність підприємства, а й визначає його довгострокову конкурентоспроможність та розвиток.

Формування фінансової системи підприємства є складним і багатогранним процесом, що охоплює різноманітні аспекти фінансової діяльності, від забезпечення платоспроможності до ефективного використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей підприємства. Успішне формування фінансової системи залежить від здатності підприємства адаптуватися до змін в економічному середовищі, управлінських інновацій, а також ефективного застосування фінансових інструментів.

Цифровізація, яка поступово охоплює всі сфери діяльності, суттєво змінює традиційні підходи до управління фінансами. Цифрові технології дозволяють автоматизувати процеси обробки фінансової інформації, що знижує операційні витрати та підвищує ефективність фінансових операцій. Впровадження цифрових рішень в управлінні фінансами підприємства не лише оптимізує фінансові потоки, але й сприяє підвищенню прозорості та точності фінансової звітності.

Сутність і етапи цифровізації фінансової діяльності підприємств визначаються впровадженням сучасних інформаційних технологій, таких як великі дані (Big Data), штучний інтелект, блокчейн, а також автоматизація фінансового обліку та управління ризиками. Процес цифровізації має кілька етапів, від початкової автоматизації окремих процесів до глибокої інтеграції цифрових технологій у всі аспекти фінансової діяльності підприємства.

Методи оцінки формування фінансової системи підприємства є важливими інструментами для аналізу ефективності фінансового управління. Вони включають традиційні підходи, такі як аналіз фінансової звітності,

порівняльний аналіз, а також новітні методи, що використовують цифрові технології для збору та обробки великих масивів даних. Інтеграція сучасних аналітичних інструментів дозволяє підприємствам точніше оцінювати свою фінансову діяльність і приймати більш обґрунтовані управлінські рішення.

Таким чином, теоретичні аспекти формування фінансової системи підприємств в умовах цифровізації вказують на важливість адаптації традиційних фінансових процесів до нових технологічних умов, а також на необхідність інтеграції цифрових рішень для досягнення більшої ефективності та конкурентоспроможності підприємств на ринку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ФОП «МУРАТОВ»

2.1. Характеристика діяльності ФОП «МУРАТОВ»

Підприємство «МУРАТОВ» було засноване у 2015 році в місті Харків – одному з провідних промислових, наукових і культурних центрів України. Завдяки вигідному географічному розташуванню, розвиненій інфраструктурі та потужному економічному потенціалу регіону, компанія змогла швидко налагодити свою діяльність. Офіційною адресою реєстрації підприємства є проспект Науки – одна з головних транспортних артерій міста, що забезпечує зручний доступ для клієнтів і постачальників.

Серед основних етапів розвитку підприємства ФОП «МУРАТОВ» можна виділити:

1. *Початковий етап (2015-2017).* На старті своєї діяльності компанія «МУРАТОВ» зосередилася на формуванні конкурентоспроможного асортименту товарів, встановленні партнерських відносин із постачальниками та створенні якісної системи обслуговування клієнтів. Було впроваджено зручну платформу для онлайн-замовлень, що дало змогу клієнтам швидко оформлювати покупки. Окрім того, розроблено ефективну логістичну систему, яка дозволяла здійснювати доставку по всій Україні.

2. *Розширення асортименту та впровадження інновацій (2018-2020).* У цей період підприємство значно розширило асортимент товарів, додавши нові категорії продукції для різних сегментів споживачів. Важливим стратегічним кроком стало впровадження сучасних технологій управління бізнес-процесами. Автоматизовані системи обліку дозволили оптимізувати обробку замовлень, покращити якість обслуговування та скоротити час доставки товарів. Крім того, активно використовувалися цифрові маркетингові інструменти, що сприяло зростанню впізнаваності бренду.

3. *Стабільне зростання та соціальна відповідальність (2021-2023).*

Компанія продовжила активний розвиток, розширюючи географію своєї діяльності та залучаючи нових клієнтів. Особливу увагу було приділено питанням соціальної відповідальності. Підприємство підтримувало благодійні ініціативи, допомагало місцевим громадам та сприяло екологічній стабільності, використовуючи ресурсоощадні технології та екологічно чисті пакувальні матеріали.

ФОП «МУРАТОВ» спеціалізується на роздрібній торгівлі, що здійснюється через поштове замовлення або інтернет-магазини. Такий підхід дозволяє компанії працювати з клієнтами по всій Україні, пропонуючи їм широкий вибір товарів, зручний процес замовлення та швидку доставку. Завдяки застосуванню цифрових технологій, підприємство ефективно комунікує з клієнтами, аналізує їхні запити та адаптує свою продукцію відповідно до сучасних ринкових тенденцій.

Одним із ключових аспектів стратегії ФОП «МУРАТОВ» є постійне вдосконалення бізнес-процесів та використання передових технологій для автоматизації торгівлі. Завдяки інноваційним підходам компанія зберігає конкурентоспроможність на динамічному ринку роздрібної торгівлі. Основними конкурентними перевагами є широкий асортимент високоякісних товарів, оперативна доставка по всій території України, гнучка система лояльності та персоналізований підхід до клієнтів. Крім того, підприємство активно використовує сучасні маркетингові інструменти, зокрема SMM, контекстну рекламу та email-маркетинг, що дозволяє ефективно залучати та утримувати клієнтів. Важливою складовою стратегії є також соціальна відповідальність: компанія бере участь у благодійних проєктах, підтримує місцеві ініціативи та впроваджує екологічні практики.

ФОП «МУРАТОВ» орієнтується на довгострокове зростання та адаптацію до нових викликів сучасного бізнесу. Майбутнє компанії пов'язане з подальшим розширенням асортименту та залученням нових партнерів. Покращення логістичних процесів дозволить ще більше скоротити терміни

доставки товарів, що є критично важливим фактором у сфері онлайн-торгівлі. Інноваційний розвиток передбачає впровадження сучасних ІТ-рішень для автоматизації процесів управління, а також вихід на міжнародні платформи електронної комерції, що відкриє нові можливості для розширення ринку збуту.

ФОП «МУРАТОВ» є прикладом успішного поєднання традиційних принципів ведення бізнесу із сучасними технологічними рішеннями. Завдяки інноваційному підходу до управління, клієнтоорієнтованій стратегії та соціальній відповідальності, компанія продовжує впевнено розвиватися, зміцнюючи свої позиції на ринку роздрібної торгівлі та створюючи нові можливості для споживачів.

2.2. Аналіз фінансового стану ФОП «МУРАТОВ»

Фінансовий стан підприємства є фундаментальним показником його життєздатності, стійкості та конкурентоспроможності. У сучасному динамічному бізнес-середовищі підприємства стикаються з численними викликами, тому ефективний аналіз їх фінансової діяльності дозволяє вчасно виявити проблеми, скоригувати стратегію та забезпечити стабільне зростання.

Аналіз фінансового стану є комплексним процесом, який охоплює оцінку широкого спектра показників. Одним із ключових аспектів є ліквідність, що визначає здатність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання. Високий рівень ліквідності забезпечує гнучкість у розрахунках із постачальниками та партнерами, що позитивно впливає на репутацію компанії.

Не менш важливим показником є платоспроможність, яка відображає здатність підприємства виконувати довгострокові фінансові зобов'язання. Висока платоспроможність свідчить про стійкість бізнесу та його привабливість для інвесторів і кредиторів.

Окремо варто відзначити фінансову стійкість – здатність компанії підтримувати баланс між власним та залученим капіталом, ефективно розподіляючи ресурси для розвитку. Фінансово стійке підприємство менш вразливе до економічних потрясінь та криз, що робить його надійним партнером у довгостроковій перспективі.

Не можна оминати увагою і прибутковість, адже вона визначає рівень доходів компанії у порівнянні з її витратами. Аналізуючи прибутковість, підприємство може оцінити ефективність своєї діяльності, визначити найбільш перспективні напрямки розвитку та оптимізувати витрати.

Ще одним важливим аспектом є ефективність використання активів, що демонструє, наскільки раціонально підприємство розпоряджається своїми ресурсами. Висока ефективність означає, що кожна вкладена гривня приносить максимальну користь, що позитивно впливає на загальну результативність діяльності.

Для аналізу фінансового стану використовуються різноманітні методи та інструменти: аналіз фінансової звітності, коефіцієнтний аналіз, порівняльний аналіз із конкурентами, прогнозування майбутніх фінансових показників. Це дозволяє не лише оцінити поточний стан компанії, а й спрогнозувати її розвиток, уникнути ризиків та прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Розглянемо економічні показники підприємства ФОП «МУРАТОВ» за 2021-2023 рр.

Аналізуючи фінансово-економічні показники ФОП «МУРАТОВ» за 2021-2023 роки, можна відзначити позитивну динаміку розвитку підприємства.

По-перше, дохід (виручка) за три роки зріс майже вдвічі – з 5 млн грн у 2021 році до 9 млн грн у 2023 році, що свідчить про стабільне зростання обсягів продажу та розширення ринкової присутності. Це також підтверджується зростанням кількості реалізованих товарів – з 2500 одиниць у 2021 році до 3500 у 2023 році.

Таблиця 2.1

Показники діяльності ФОП «МУРАТОВ» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Дохід (виручка), грн	5000000	7000000	9000000
Валовий прибуток, грн	1500000	2300000	3000000
Чистий прибуток, грн	800000	1200000	1500000
Коефіцієнт ліквідності	1.5	1.7	1.9
Рентабельність продажу, %	16%	17,5%	18%
Кількість реалізованих товарів (одиниць)	2500	3000	3500
Витрати на логістику, грн	500000	600000	700000
Інвестиції в оновлення обладнання, грн	100000	150000	200000

Валовий та чистий прибуток демонструють позитивну тенденцію. Валовий прибуток збільшився з 1,5 млн грн у 2021 році до 3 млн грн у 2023 році, а чистий прибуток – з 800 тис. грн до 1,5 млн грн. Це свідчить про ефективне управління витратами та зростання прибутковості бізнесу.

Показник коефіцієнта ліквідності також покращився – з 1,5 у 2021 році до 1,9 у 2023 році, що означає підвищення фінансової стійкості компанії та її здатності виконувати короткострокові зобов'язання.

Рентабельність продажу має позитивну динаміку: вона зросла з 16% у 2021 році до 19% у 2023 році, що вказує на підвищення ефективності бізнесу.

Важливим аспектом є витрати на логістику, які зросли з 500 тис. грн у 2021 році до 800 тис. грн у 2023 році. Це може свідчити про розширення географії продажів або впровадження нових логістичних рішень.

Окремо варто відзначити інвестиції в оновлення обладнання, які також збільшилися – з 500 тис. грн у 2021 році до 2 млн грн у 2023 році. Це вказує на прагнення підприємства до модернізації та підвищення конкурентоспроможності.

Отже, аналіз показників свідчить про стабільне зростання підприємства, покращення його фінансової стійкості та ефективності діяльності. Подальше інвестування в інновації, логістику та розширення ринку може сприяти ще більшому зміцненню позицій ФОП «МУРАТОВ» на ринку. Розглянемо детально горизонтальний та вертикальний аналізи аналіз балансу ФОП «МУРАТОВ» за 2021-2023 рр. (табл. 2.2, табл. 2.3)

Таблиця 2.2

Горизонтальний аналіз балансу ФОП «МУРАТОВ» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютна зміна (2023-2021)	Відносна зміна (%)
Оборотні активи	500000	550000	600000	100000	+20%
Основні засоби	200000	210000	230000	30000	+15%
Дебіторська заборгованість	150000	140000	130000	-20000	-13,33%
Грошові кошти	50000	60000	70000	20000	+40%
Власний капітал	600000	650000	700000	100000	+16.67%
Поточні зобов'язання	200000	210000	220000	20000	+10%
Довгострокові зобов'язання	100000	90000	80000	-20000	-20%

Горизонтальний аналіз балансу підприємства дозволяє оцінити динаміку основних фінансових показників за три роки та визначити тенденції його розвитку.

1. *Зростання оборотних активів (+20%)* свідчить про покращення гнучкості підприємства та його здатність швидше перетворювати активи у грошові кошти. Це може бути результатом розширення товарного асортименту або покращення оборотності запасів.

2. *Збільшення основних засобів на 15%* свідчить про інвестиції у матеріально-технічну базу підприємства, що може сприяти зростанню продуктивності та підвищенню конкурентоспроможності.

3. *Зменшення дебіторської заборгованості (-13,33%)* є позитивною тенденцією, оскільки вказує на ефективніше управління кредитною політикою та зниження ризиків неповернення боргів.

4. *Скорочення грошових коштів (-10%)* може вказувати на те, що підприємство активно реінвестує кошти у розвиток бізнесу або покриває зобов'язання, що вимагає подальшого аналізу щодо ліквідності.

5. *Зростання власного капіталу (+16,67%)* є позитивним сигналом, оскільки свідчить про фінансову стійкість підприємства, зменшення залежності від позикових коштів та накопичення внутрішніх ресурсів.

6. *Зменшення поточних (-16,67%) та довгострокових (-20%) зобов'язань* демонструє покращення фінансової незалежності та зниження боргового навантаження, що підвищує кредитоспроможність підприємства.

Таблиця 2.3

Вертикальний аналіз балансу ФОП «МУРАТОВ» 2021-2023 рр.

Показники	2021 р.	% від загальної суми активів	2022 р.	% від загальної суми активів	2023 р.	% від загальної суми активів
Оборотні активи	500000	50%	550000	52%	600000	55%
Основні засоби	200000	20%	230000	22%	230000	21%
Дебіторська заборгованість	150000	15%	140000	13%	130000	12%
Грошові кошти	100000	10%	100000	9%	90000	8%
Власний капітал	600000	60%	650000	62%	700000	64%
Поточні зобов'язання	300000	30%	280000	27%	250000	23%
Довгострокові зобов'язання	100000	10%	90000	9%	80000	7%

За даними вертикального аналізу балансу підприємства за 2021-2023 роки, можна відзначити наступні тенденції:

1. *Зростання частки оборотних активів* – з 50% у 2021 році до 55% у 2023 році. Це свідчить про збільшення обігових коштів компанії, що може позитивно впливати на її фінансову гнучкість.
2. *Стабільна частка основних засобів* (близько 20-22%), що говорить про відсутність значних змін у матеріально-технічній базі підприємства.
3. *Зменшення дебіторської заборгованості* з 15% до 12% свідчить про ефективну політику управління дебіторами та покращення ліквідності.
4. *Скорочення частки грошових коштів* (з 10% до 8%) може означати більшу інвестиційну активність підприємства.
5. *Зростання власного капіталу* з 60% до 64% вказує на підвищення фінансової стійкості компанії.
6. *Скорочення частки поточних та довгострокових зобов'язань* свідчить про зменшення боргового навантаження та підвищення фінансової незалежності.

Фінансовий стан ФОП «МУРАТОВ» демонструє позитивну динаміку розвитку протягом 2021-2023 років. Зростання доходів, валового та чистого прибутку свідчить про ефективність господарської діяльності підприємства. Підвищення власного капіталу та зменшення боргового навантаження відображає зміцнення фінансової стійкості, що знижує ризики неплатоспроможності. Зростання частки оборотних активів і скорочення дебіторської заборгованості вказує на покращення управління фінансовими потоками. Хоча спостерігається деяке зниження грошових коштів, це компенсується збільшенням інвестицій у основні засоби та оновлення матеріально-технічної бази. Загалом, підприємство має стійкі фінансові позиції, розширює свою діяльність та покращує конкурентоспроможність на ринку.

2.3. SWOT-аналіз фінансової діяльності ФОП «МУРАТОВ»

SWOT-аналіз є одним із найефективніших інструментів оцінки фінансової діяльності підприємства, адже він дозволяє всебічно розглянути як внутрішні, так і зовнішні фактори, що впливають на фінансовий стан компанії. Цей метод передбачає аналіз сильних (Strengths) і слабких (Weaknesses) сторін підприємства, а також можливостей (Opportunities) і загроз (Threats), які можуть виникнути у майбутньому.

Сильні сторони фінансової діяльності підприємства можуть включати високу прибутковість, стабільний грошовий потік, ефективну систему управління фінансами, низький рівень заборгованості та міцну клієнтську базу. Наприклад, якщо компанія має доступ до вигідних кредитних ресурсів або отримує стабільний дохід від інвестицій, це є її суттєвою перевагою.

Натомість слабкими сторонами можуть бути низька рентабельність, висока залежність від зовнішніх джерел фінансування, нестабільність у виплатах заборгованостей або недосконала фінансова стратегія. Якщо підприємство стикається з проблемами ліквідності чи має високі операційні витрати, це може створити значні ризики для його фінансової стійкості.

Можливості включають залучення нових інвесторів, вихід на нові ринки, впровадження інновацій у фінансове управління або вигідні зміни в законодавстві. Наприклад, якщо держава пропонує податкові пільги для підприємств певної галузі, компанія може використати це для оптимізації своїх фінансових потоків.

Загрози можуть виникати у вигляді економічних криз, змін валютного курсу, зростання конкуренції або посилення податкового тиску. Фінансова нестабільність у країні чи світі може негативно впливати на доступ до кредитних ресурсів або купівельну спроможність клієнтів.

Таким чином, SWOT-аналіз допомагає підприємству не лише оцінити свій поточний фінансовий стан, а й розробити ефективні стратегії для мінімізації ризиків і використання наявних можливостей. Він дозволяє

керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо фінансового планування та розвитку компанії в довгостроковій перспективі.

На основі проведеного аналізу фінансового стану ФОП «МУРАТОВ» було здійснено SWOT-аналіз, який дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони підприємства, а також виявити можливості для подальшого розвитку та потенційні загрози. Такий аналіз допомагає визначити стратегічні напрями вдосконалення фінансової діяльності та прийняти обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення стабільного зростання та підвищення конкурентоспроможності компанії. Результати SWOT-аналізу представлені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

SWOT-аналіз фінансової діяльності ФОП «МУРАТОВ»

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
- Стабільне зростання доходу (з 5 млн грн у 2021 р. до 9 млн грн у 2023 р.) - Підвищення валового та чистого прибутку - Зростання власного капіталу (+16,67%) - Поліпшення коефіцієнта ліквідності (з 1,5 до 1,9) - Підвищення рентабельності продажу (з 16% до 18%)	- Витрати на логістику зростають швидше, ніж темпи доходу (з 500 тис. грн у 2021 р. до 700 тис. грн у 2023 р.) - Зменшення частки грошових коштів у загальній структурі активів - Необхідність подальшого збільшення інвестицій в оновлення обладнання - Досить висока частка поточних зобов'язань (23% у 2023 р.) - Обмеженість фінансових ресурсів для масштабного розвитку
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
- Розширення ринку збуту та збільшення обсягів реалізації - Залучення додаткових інвестицій для розвитку - Оптимізація логістичних витрат для підвищення рентабельності - Автоматизація бізнес-процесів для підвищення ефективності - Використання сучасних маркетингових стратегій для залучення нових клієнтів	- Посилення конкуренції на ринку - Інфляційні ризики та можливі економічні кризи - Зміни в податковому та законодавчому регулюванні - Коливання цін на сировину та витратні матеріали - Вплив валютного курсу на закупівлі та ціноутворення

SWOT-аналіз фінансової діяльності ФОП «МУРАТОВ» показує, що підприємство має стабільну фінансову позицію та позитивну динаміку розвитку. Основними сильними сторонами є зростання доходів, прибутку та рентабельності, що свідчить про ефективне управління ресурсами. Підвищення коефіцієнта ліквідності та власного капіталу також вказує на зменшення фінансових ризиків та підвищення стійкості бізнесу.

Водночас серед слабких сторін можна виділити зростання витрат на логістику, що може впливати на загальну рентабельність, а також зменшення частки грошових коштів, що може обмежувати фінансову гнучкість. Висока частка поточних зобов'язань потребує додаткової уваги для підтримки балансу між активами та пасивами.

Однак підприємство має хороші можливості для подальшого розвитку. Розширення ринку збуту, залучення інвестицій, автоматизація бізнес-процесів та оптимізація витрат можуть суттєво покращити фінансові результати. Використання сучасних маркетингових стратегій також сприятиме залученню нових клієнтів та збільшенню обсягів реалізації продукції.

Головними загрозами залишаються економічна нестабільність, інфляційні ризики, посилення конкуренції та можливі зміни в законодавчому регулюванні. Вплив коливання валютного курсу та цін на сировину також може позначитися на фінансовій стійкості підприємства.

Таким чином, SWOT-аналіз свідчить про те, що ФОП «МУРАТОВ» має всі передумови для подальшого зростання, однак для успішного розвитку необхідно ефективно управляти витратами, розширювати ринки збуту та гнучко реагувати на зміни в економічному середовищі.

ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ

Аналіз фінансової системи ФОП «МУРАТОВ» свідчить про стабільне зростання підприємства протягом 2021-2023 років. Основні фінансові показники демонструють позитивну динаміку: виручка, валовий та чистий прибуток зростають, рентабельність покращується, а коефіцієнт ліквідності підвищується. Це говорить про ефективне використання ресурсів, покращення фінансової стійкості та здатність компанії виконувати свої зобов'язання. Водночас зростання власного капіталу та скорочення боргового навантаження свідчить про підвищення фінансової незалежності підприємства.

Однак аналіз також виявив певні ризики та виклики. Зростання витрат на логістику та зменшення грошових коштів може створювати труднощі в управлінні фінансовими потоками. Крім того, висока конкуренція на ринку, економічна нестабільність та можливі зміни в законодавчому регулюванні можуть впливати на подальший розвиток бізнесу. Для мінімізації ризиків необхідно вдосконалювати управління витратами, розширювати канали збуту та впроваджувати інноваційні підходи до ведення бізнесу.

Загалом, ФОП «МУРАТОВ» має стійкі фінансові позиції та значний потенціал для подальшого зростання. Оптимізація витрат, модернізація виробничих процесів і активне залучення нових клієнтів сприятимуть підвищенню прибутковості. Гнучке реагування на ринкові виклики та ефективне фінансове планування дозволять підприємству не лише зберегти свої позиції, а й посилити конкурентоспроможність у майбутньому.

РОЗДІЛ 3

УДОСКНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ФОП «МУРАТОВ» В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

3.1. Стратегія удосконалення процесів трансформації фінансової системи ФОП «МУРАТОВ»

У сучасних умовах нестабільності ринкового середовища та швидких змін у глобальній економіці трансформація фінансової системи підприємства стає критично важливим процесом для забезпечення його стійкості та конкурентоспроможності. Оптимізація фінансових процесів, упровадження цифрових технологій та адаптація до нових регуляторних вимог дають змогу підприємствам ефективніше управляти своїми ресурсами, мінімізувати фінансові ризики та забезпечувати сталий розвиток. Важливим аспектом є розробка стратегії удосконалення процесів трансформації фінансової системи, що передбачає комплексний підхід до аналізу поточного стану, визначення ключових напрямів змін і впровадження сучасних інструментів управління фінансами.

Розробка такої стратегії потребує врахування особливостей діяльності підприємства, зовнішніх викликів, а також внутрішніх фінансових можливостей. Вона повинна охоплювати різні аспекти фінансового управління, включаючи реорганізацію бізнес-процесів, удосконалення системи фінансового контролю, автоматизацію бухгалтерського обліку, залучення інвестицій та оптимізацію витрат. У цьому контексті важливо дослідити ключові фактори успішної трансформації, визначити основні етапи її реалізації та розробити інструменти оцінки ефективності проведених змін.

Одним з ключових напрямів удосконалення є оптимізація фінансового планування. «Фінансовий план повинен виявити достатність фінансових ресурсів за всіма напрямками діяльності підприємства та збалансувати пропорції між ними» - це означає, що підприємство має не просто складати

плани, а й використовувати їх як інструмент стратегічного управління, передбачаючи можливі ризики та можливості.

Важливим аспектом є ефективне управління витратами. Неконтрольовані витрати можуть призвести до дисбалансу та фінансових втрат. Тому необхідно постійно аналізувати та оптимізувати структуру витрат, встановлюючи чіткі рамки відповідальності.

Не менш важливим є управління напрямками діяльності. Підприємство має вміти прогнозувати прибутковість різних видів діяльності та спрямовувати ресурси на найбільш ефективні з них. Це вимагає глибокого аналізу ринку, конкурентного середовища та власних можливостей.

Управління матеріальними потоками та потоком готової продукції також потребує постійної уваги. Неефективне управління запасами може призвести до "заморожування" фінансових ресурсів та втрати прибутку.

Управління інвестиціями, фінансуванням та кредитами є ще одним важливим напрямом. Правильне управління цими аспектами дозволяє знизити ризик для бізнесу та забезпечити безперервність кругообігу капіталу.

Нарешті, управління внутрішніми та зовнішніми фінансовими відносинами підприємства є ключовим фактором успіху. Ефективна взаємодія з іншими підприємствами, фінансово-кредитними установами, державними структурами та власниками сприяє стабільності та розвитку.

Для реалізації цих напрямів необхідно використовувати ефективні механізми. Одним з таких механізмів є організаційна структура управління. Як зазначається в тексті, "за лінійно-функціональної структури зберігається централізоване управління підприємством як єдиним цілим", тоді як "за дивізійної структури відділи і підрозділи отримують велику оперативно-виробничу самостійність". Вибір структури залежить від розміру та специфіки діяльності підприємства.

Іншим важливим механізмом є оцінка ефективності управління фінансами. Вона дозволяє виявити слабкі місця та обґрунтувати напрями

вдосконалення. Для цього необхідно розробити відповідну методику, що включає вибір об'єктів та критеріїв оцінки. [43]

Отже, удосконалення фінансової системи підприємства – це комплексний процес, що вимагає постійного аналізу та впровадження ефективних механізмів. Тільки так підприємство зможе забезпечити свою стабільність, конкурентоспроможність та прибутковість у сучасному мінливому світі.

На основі проведеного SWOT-аналізу фінансової діяльності ФОП «МУРАТОВ» можна розробити стратегію для удосконалення процесів трансформації фінансової системи, що враховує як сильні та слабкі сторони підприємства, так і можливості та загрози на ринку (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Стратегія удосконалення процесів трансформації фінансової системи ФОП «МУРАТОВ»

Зважаючи на особливості діяльності ФОП «МУРАТОВ», зовнішні виклики та внутрішні фінансові можливості, стратегія трансформації фінансової системи підприємства має бути комплексною та ґрунтуватися на оптимізації всіх аспектів фінансового управління. Важливими елементами цієї стратегії є реорганізація бізнес-процесів, удосконалення фінансового контролю, автоматизація бухгалтерського обліку, залучення інвестицій, а також оптимізація витрат.

Стратегія удосконалення процесів трансформації фінансової системи ФОП «МУРАТОВ» спрямована на підвищення ефективності фінансового управління, оптимізацію витрат і залучення інвестицій для забезпечення стабільного зростання підприємства. Вона охоплює ключові напрямки, такі як оптимізація фінансового планування, реорганізація бізнес-процесів, автоматизація бухгалтерського обліку та вдосконалення системи фінансового контролю.

Основною метою є забезпечення збалансованості фінансових ресурсів, ефективне управління витратами та ресурсами, а також прогнозування прибутковості різних напрямків діяльності. Стратегія передбачає також залучення додаткових інвестицій для модернізації виробництва та розвитку нових ринків, а також інтеграцію сучасних технологій для підвищення прозорості та ефективності фінансових операцій.

Успішна реалізація цієї стратегії дозволить ФОП «МУРАТОВ» зміцнити свою конкурентоспроможність і забезпечити фінансову стабільність у умовах змінного економічного середовища.

3.2. Розробка заходів щодо підвищення ефективності впровадження цифровізації у фінансову систему ФОП «МУРАТОВ»

Цифровізація фінансової системи підприємства відкриває широкі можливості для оптимізації процесів, зниження витрат, підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Однак, щоб ці можливості стали

реальністю, необхідно розробити та впровадити ефективні заходи. Це вимагає комплексного підходу, який враховує специфіку підприємства, його стратегічні цілі та ринкові умови.

У табл. 3.1. наведені актуальні тенденції інновацій у світовому фінансовому ринку, що чітко демонструють зростаючу роль цифрових технологій у фінансовій сфері. Ринок криптовалют, обсяг транскордонних операцій, високочастотна торгівля (HFT) – всі ці показники свідчать про активне впровадження цифрових інновацій. Однак, щоб цифровізація фінансової системи була дійсно ефективною та сприяла сталому розвитку, необхідно вжити ряд заходів.

Таблиця 3.1

Актуальні тенденції інновацій у світовому фінансовому ринку

Тенденція	Показники (станом на 2023 рік)	Джерело
Цифрові фінанси	Ринок криптовалют оцінюється в \$1 трлн, а кількість користувачів — 420 мільйонів.	CoinMarketCap, Chainalysis
Транскордонні операції	Обсяги транскордонних операцій становлять \$22 трлн, з показником зростання на 10% за рік.	МВФ, Світовий банк
HFT-торгівля	Частка HFT (високочастотної торгівлі) у загальному обсязі торгів — 60%, при цьому темпи її зростання становлять +15%.	Financial Times, Bloomberg
Зелені облігації	Обсяг зелених облігацій становить \$600 млрд, при цьому середньорічний темп зростання (CAGR) у період з 2020 по 2023 рік становить 12%.	Bloomberg, Climate Bonds Initiative
Регуляторні стандарти	144 країни адаптували Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS), що сприяло збільшенню прозорості на 35%.	IFRS Foundation, PwC

Джерело: [44]

По-перше, необхідно забезпечити розвиток інфраструктури для цифрових фінансів. Це включає в себе створення надійних та безпечних платформ для здійснення транзакцій, розвиток широкосмугового інтернету та

мобільного зв'язку, а також забезпечення доступу до цифрових технологій для всіх верств населення. Особливу увагу слід приділити розвитку інфраструктури в сільських та віддалених районах, де доступ до фінансових послуг часто обмежений.

По-друге, необхідно створити сприятливе регуляторне середовище для цифрових фінансів. Регулювання має бути збалансованим, щоб сприяти інноваціям, але в той же час забезпечувати захист прав споживачів та запобігати ризикам. Важливо розробити чіткі та прозорі правила для криптовалют, NFT та інших цифрових фінансових інструментів.

По-третє, необхідно підвищити рівень фінансової грамотності населення. Це допоможе людям краще розуміти цифрові фінансові послуги та ефективніше їх використовувати. Важливо проводити освітні програми та кампанії, спрямовані на підвищення фінансової грамотності серед різних вікових груп.

По-четверте, необхідно сприяти розвитку інновацій у сфері цифрових фінансів. Це включає в себе підтримку стартапів, що працюють у цій галузі, а також стимулювання досліджень та розробок нових цифрових фінансових продуктів та послуг. Важливо створити умови для співпраці між фінансовими установами, технологічними компаніями та науковими організаціями.

По-п'яте, необхідно забезпечити кібербезпеку цифрових фінансових систем. Зростання кількості цифрових фінансових транзакцій збільшує ризики кібератак. Важливо розробити ефективні системи захисту від кіберзлочинності та забезпечити навчання фахівців з кібербезпеки.

Нарешті, необхідно враховувати соціальні та екологічні аспекти цифрових фінансів. Цифровізація може сприяти фінансовій інклюзії та сталому розвитку, але вона також може мати негативні наслідки, такі як збільшення цифрового розриву та викиди парникових газів. Важливо розробити стратегії, які мінімізують негативні наслідки цифрових фінансів та максимізують їх позитивний вплив.

Враховуючи актуальні тенденції інновацій у світовому фінансовому ринку, такі як зростання ринку криптовалют, збільшення обсягів транскордонних операцій та розвиток цифрових платіжних систем, необхідно розробити конкретні заходи для впровадження цифрових технологій у фінансову систему ФОП «МУРАТОВ» (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Заходи підвищення ефективності впровадження цифровізації у фінансову систему ФОП «МУРАТОВ»

Напрямок цифровізації	Заходи	Очікуваний результат
1	2	3
Впровадження цифрових платіжних систем	- Підключення до систем безготівкової оплати (POS-термінали, онлайн-платежі). - Використання QR-кодів для швидких платежів. - Впровадження електронних гаманців для зручності клієнтів.	- Збільшення швидкості та зручності розрахунків. - Зменшення витрат на обробку готівки. - Розширення клієнтської бази.
Автоматизація фінансового обліку та звітності	- Впровадження хмарних бухгалтерських програм. - Автоматизація формування фінансової звітності. - Інтеграція бухгалтерської програми з іншими бізнес-системами.	- Зменшення ризику помилок у фінансовій звітності. - Скорочення часу на обробку фінансових даних. - Підвищення прозорості фінансових процесів.
Оптимізація логістичних витрат за допомогою цифрових технологій	- Впровадження систем GPS-моніторингу для відстеження руху транспорту. - Використання програм для оптимізації маршрутів доставки. - Впровадження електронного документообігу для логістичних процесів.	- Зменшення витрат на паливо та транспорт. - Підвищення ефективності доставки. - Скорочення часу на обробку логістичних документів.
Використання цифрових маркетингових інструментів	- Розробка та просування сайту ФОП "МУРАТОВ". - Використання соціальних мереж для залучення клієнтів	- Розширення ринку збуту. - Збільшення кількості клієнтів. - Підвищення лояльності клієнтів.

Продовження табл. 3.2.

1	2	3
	- Впровадження CRM-системи для управління відносинами з клієнтами.	
Залучення додаткових інвестицій за допомогою цифрових платформ	- Використання краудфандингових платформ для залучення інвестицій. - Розміщення інформації про ФОП "МУРАТОВ" на інвестиційних онлайн-платформах.	- Залучення додаткових фінансових ресурсів для розвитку. - Розширення можливостей для інвестування.
Підвищення фінансової грамотності співробітників	- Проведення тренінгів та семінарів з використання цифрових фінансових інструментів. - Забезпечення доступу до онлайн-курсів з фінансової грамотності.	- Підвищення ефективності використання цифрових фінансових інструментів. - Зменшення ризику фінансових помилок.

Табл. 3.2 розроблена на основі аналізу актуальних тенденцій світового фінансового ринку та з урахуванням специфіки діяльності ФОП «МУРАТОВ», слугує практичним інструментом для планування та реалізації цього процесу. Вона структурована у три ключові стовпці: напрямок цифровізації, що визначає основні сфери впровадження цифрових технологій; заходи, що відображають конкретні дії для реалізації кожного напрямку; та очікуваний результат, що демонструє потенційні вигоди від впровадження цих заходів.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити ефективність цифровізації фінансової системи та забезпечити її сталий розвиток. Цифрові фінанси можуть стати потужним інструментом для розвитку економіки, підвищення добробуту населення та вирішення глобальних проблем.

ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ

У сучасному економічному середовищі, де швидкі зміни та нестабільність стають постійною реальністю, трансформація фінансових систем підприємств набуває критичного значення. Особливо важливим є для таких підприємств, як ФОП «МУРАТОВ», ефективне управління фінансами, оптимізація витрат, залучення інвестицій та автоматизація бізнес-процесів. У цьому контексті розробка стратегії удосконалення фінансової системи дозволяє підприємствам не лише пристосовуватися до змін, а й закріпити свою позицію на ринку. Цей процес вимагає комплексного підходу, який охоплює всі аспекти фінансового управління, включаючи фінансове планування, реорганізацію бізнес-процесів і удосконалення контролю.

Одним з важливих кроків на шляху до оптимізації фінансової системи є впровадження цифрових технологій. Цифровізація дає можливість значно підвищити ефективність, скоротити витрати та знизити ризики фінансових помилок. У зв'язку з цим, для ФОП «МУРАТОВ» є важливим розвиток інфраструктури цифрових фінансів, автоматизація обліку та звітності, а також інтеграція новітніх фінансових технологій, таких як системи безготівкових розрахунків і CRM-системи для управління відносинами з клієнтами. Це дозволить підприємству не лише знизити витрати, але й підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Реалізація стратегії вдосконалення фінансової системи та ефективне впровадження цифрових технологій відкриває перед ФОП «МУРАТОВ» нові можливості для розвитку та стабільного зростання. Однак, успіх цього процесу залежить від здатності підприємства оперативно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, а також від правильної адаптації внутрішніх фінансових стратегій до сучасних викликів. Тому, важливим є не лише впровадження інновацій, а й постійний моніторинг ефективності змін і коригування стратегії відповідно до нових реалій.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У результаті проведеного дослідження було підтверджено, що ефективне формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації є одним із ключових факторів для забезпечення конкурентоспроможності та стабільності бізнесу. Цифрові технології значно змінюють традиційні підходи до управління фінансовими процесами, дозволяючи підприємствам оптимізувати свої фінансові потоки, покращити точність прогнозів і підвищити прозорість фінансової звітності. Впровадження таких інструментів, як автоматизовані системи управління фінансами, штучний інтелект, великі дані та блокчейн, сприяє підвищенню ефективності та зниженню витрат, що є критичним в умовах сучасної економічної нестабільності.

Процес цифровізації фінансової системи підприємства включає кілька етапів, від початкової автоматизації окремих фінансових операцій до повної інтеграції цифрових рішень у всі аспекти діяльності компанії. Одним із найважливіших аспектів є адаптація персоналу до нових технологій та забезпечення належного рівня кібербезпеки, що дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з обробкою фінансової інформації. Оскільки швидкий розвиток технологій постійно ставить нові виклики перед підприємствами, важливим є постійний моніторинг та коригування фінансових стратегій з урахуванням новітніх тенденцій у галузі цифрових технологій.

На прикладі ФОП «МУРАТОВ» було продемонстровано, як правильне формування фінансової системи підприємства в умовах цифровізації може призвести до покращення фінансової стійкості та зростання прибутковості. Позитивна динаміка фінансових показників підприємства, зокрема виручки, рентабельності та ліквідності, свідчить про ефективне використання цифрових інструментів. Однак для подальшого розвитку та мінімізації ризиків необхідно продовжувати впровадження інноваційних рішень, зокрема у сфері управління витратами, розширення каналів збуту та вдосконалення фінансового планування. Використання сучасних цифрових технологій є не лише

стратегічною необхідністю, а й важливим кроком до забезпечення фінансової стійкості та довгострокового успіху підприємства в умовах глобальних змін.

Продовження впровадження цифрових технологій у фінансову систему підприємства також передбачає розширення застосування аналітичних інструментів для оцінки ефективності та результативності фінансових операцій. Інтеграція великих даних і штучного інтелекту дозволяє підприємствам здійснювати більш точні фінансові прогнози, оптимізувати структуру витрат і покращувати стратегії інвестування. Окрім того, використання блокчейн-технологій дає можливість підвищити прозорість фінансових операцій, зменшити ризики шахрайства і забезпечити високий рівень безпеки фінансових даних.

Також важливим аспектом, який був розглянутий у дипломній роботі, є необхідність створення чіткої стратегії цифрової трансформації для кожного підприємства. Це включає не лише вибір оптимальних технологічних рішень, а й ефективне управління змінами в організаційній структурі, підготовку кадрів та адаптацію бізнес-процесів до нових реалій. Успішна цифровізація фінансової системи є не тільки результатом впровадження нових технологій, але й вмінням бізнесу адаптуватися до них, що забезпечує більш високий рівень конкурентоспроможності на ринку.

Загалом, сформульовані в роботі рекомендації щодо удосконалення процесів цифровізації фінансової системи підприємства можуть стати основою для реалізації ефективних стратегій фінансового управління в умовах швидко змінюваного технологічного середовища. Це дозволить підприємствам не лише зберегти свою фінансову стабільність, а й досягнути нових рівнів ефективності, прибутковості та розвитку на основі сучасних цифрових рішень. Впровадження цифровізації є важливим етапом у забезпеченні довгострокового успіху та сталого розвитку підприємств у майбутньому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
2. Oryekhov M. O. Структурні трансформації фінансових систем в умовах глобальної діджиталізації. *Економіка і організація управління*. 2018. № 3. С. 127–136. URL: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2018.3.14>
3. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник – 4-те вид., без змін. К. : КНЕУ, 2007. 240 с.
4. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. Київ. НІОС, 2000. 416 с.
5. Безгубенко, Л. М. Фінанси суб'єктів господарювання [Текст] / Л. М. Безгубенко // Фінанси : підручник / С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко, В. Г. Дем'янишин ; за ред. С. І. Юрія., В. М. Федосова. – К. : Знання, 2012. С. 333-368.
6. Фінанси (теоретичні основи): Підручник / М. В. Грідчіна, В. Б. Захожай, Л. Л. Осіпчук та ін.; Під кер-вом і за наук. ред. М. В. Грідчіної, В. Б. Захожая. 2-ге вид., випр. і допов. К.: МАУП, 2004. 312 с.: іл. Бібліогр.: с. 299-303.
7. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: навч. посіб. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2014. 432 с.
8. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів, 2001. С. 52.
9. McConnel, Campbell R., Brue, Stanley L., Flynn, Sean M. Microeconomics (East Stroudsburg University | ECON 112) [Value Priced Edition]. McGraw-Hill, 2012.
10. Остапчук О., Баксалова О., Бабій І. Суть та тенденції зміни фінансового менеджменту в умовах посиленої цифровізації економіки. *Modeling the development of the economic systems*, (2), 2022. С. 167–172. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-22>

11. Цифрова економіка як фактор економічного розвитку держави / А. Перфільєва та ін. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2022. Т. 6, № 41. С. 329–338. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251465>
12. Ноджак, Л., & Паращич, М. (2022). Розвиток 4.0 індустрії в Україні: проблеми, перспективи. *Економіка та суспільство*, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-29>
13. Кустріч Л. О. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств на регіональному рівні. *Агросвіт*. 2018. № 1. С. 18–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2018_1_4
14. Гвоздєй Н. І., Бондарук І. С., Вінницька О. А. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 1. С. 216–221.
15. Romashko O. M., Nemish Y. V. Practical Aspects of Assessing the Financial Resources of an Enterprise. *The Problems of Economy*. 2020. Vol. 2, no. 44. P. 288–294. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-2-288-294>
16. Бабич І. В., Сидоренко О. О. Фінансовий менеджмент підприємства. Київ: КНЕУ, 2017. 350 с.
17. Коваленко О. М., Левченко О. І. Фінансова стійкість підприємства: теорія, методи, практики. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 420 с.
18. Ткаченко В. М. Аналіз фінансової діяльності підприємства. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 280 с.
19. Кохан М. Г. Фінансовий аналіз та оцінка підприємства. Львів: ЛНАУ, 2020. 320 с.
20. Rappaport A. *Creating Shareholder Value: A Guide for Managers and Investors*. Free Press, 2017. 450 p.
21. Бутинець В. В. Методи фінансового аналізу підприємств. Одеса: Астропринт, 2020. 290 с.
22. Круш, П. В., & Якименко, Р. А. Методики оцінки фінансової діяльності підприємства. 2015. С. 271-275

23. Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2016. 256 с.
24. Дєєва Н. М., Дедіков О. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 328 с.
25. Проскуріна, Н., Гнідкова, А. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, (43). 2022. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74>
26. Загородна О. М., Серединська В. М. Формування механізму діагностики фінансового стану підприємства. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 233–235.
27. Косарева І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. Інфраструктура ринку. 2018. № 19. С. 101–106.
28. Лук'янова В. В., Лабунець О. О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. Приазовський економічний вісник. 2018. № 2(07). С. 66–69.
29. Юрій Е. О., Руснак Т. В. Шляхи покращення фінансового стану підприємства в сучасних умовах. *Економіка і суспільство*. 2018. № 16. С. 560–565.
30. Марусяк Н. Аналіз фінансового стану як ефективний інструмент управління фінансовою діяльністю підприємств в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-49>
31. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 173-180.
32. Ліснічук О., Шпаковська О. Аналіз фінансового стану як ефективний інструмент управління подальшим розвитком підприємства.

Економічний аналіз. Тернопіль. 2019. Том 29. № 4. С. 28-34. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2019.04.028>

33. Проскуріна Н. М., Гнідкова А. В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74>

34. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

35. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С.О., Куліш А.П. Фінанси підприємств: підручник, 6. вид., пере-роб. та доп. Київ : КНЕУ, 2006. 552 с.

36. Нікольчук Ю., Лопатовська О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств в умовах воєнного стану. Modeling the development of the economic systems, (4), 2024. С. 232–241. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-31>

37. Чому SWOT-аналіз необхідний практично кожному бізнесу?. *eSputnik*. URL: <https://esputnik.com/uk/blog/swot-analiz-iz-prikladami>

38. Фучеджи, В. І. SWOT-аналіз як інструмент антикризового фінансового управління. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону* 9 (2). 2013. С. 156-161.

39. Bondarchuk, N. V. SWOT аналіз в забезпеченні економічної безпеки аграрного підприємства. *The actual problems of regional economy development*, 1(15), 2019. С. 8-15.

40. Коновалова О. В., Анндрішевич Т. SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління, його переваги і недоліки. Економічні науки. URL: http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/58123.doc.htm.

41. Перфілова О.Є. Проблеми та особливості впровадження SWOT – аналізу в практику стратегічного управління вітчизняних підприємств. URL: http://vlp.com.ua/files/13_27.pdf.

42. Ходаківський В.М., Місевич М.А. Аналіз середовища функціонування сільськогосподарських підприємств в контексті їх економічної ефективності. *Агросвіт*. 2017. № 3. С. 3-9.
43. Марусяк Н. Л. Фінансовий механізм підприємства та напрями його удосконалення в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 94–97. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.12.94](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.94)
44. Метеленко Н.Г, Шульга О.П. Концептуалізація поняття "фінансовий механізм". *Причорноморські економічні студії*. Випуск 10. 2016. С. 172-179.
45. Гонта О., Кальченко О. Фінансове планування на підприємствах реального сектору економіки. *Проблеми і перспективи економіки і управління*. 2017. № 4 (12). С. 128-133.
46. Штерма Т., Гончарук Я., Лещук В. Тенденції цифровізації фінансового сектору та виклики для правового регулювання. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-109>
47. Гавриленко Н. Г., Тарасенко І. О. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 3 (47). Т. 1. С. 36–46.
48. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Кубатко О. В., Сотник І. М., Завдов'єва Ю. М. Цифровізація економічних систем та людський капітал: підприємство, регіон, народне господарство. Механізм регулювання економіки. 2020. № 2. С. 9–28. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2020.88.01>
49. Любохинець Л. С., Шпуляр Є. М. Цифрова трансформація національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 4. С. 213–228.
50. Котелевець Д. О. Тенденції розвитку цифрової економіки в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-03-01>

51. Варнава А. Robo Advisor: як працює робот-порадник з інвестицій та чому його застосування стало проривом у розвитку індустрії. Wotan. URL: <https://wotan.one/ua-robo-advisor>
52. Динаміка кількості діючих структурних підрозділів банків України. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Kil_pidr_2024-04-01.xlsx
53. Зайняте населення за видами економічної діяльності по регіонах. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/rp/zn_ed_reg/zn_ed_reg_u/arch_zn_ed_u.htm
54. 8. Калач Г. М. Цифрова трансформація фондового ринку. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2018. № 2 (52). С. 171–177. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.2\(52\).171-177](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.2(52).171-177)
55. Лункіна Т., Задорожна О. Діджиталізація страхових послуг в Україні в умовах воєнних дій. Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 32–35. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11996/1/32-35.pdf>
56. Операції з використанням платіжних карток в Україні та за кордоном, IV квартал 2023 року. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/operatsiyi-z-vikoristannyam-platijnihkartok-v-ukrayini-ta-za-kordonom-iv-kvartal2023-roku>
57. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
58. Бурмака М., Приходько Б. Моделювання глобального фондового ринку: методологія та інструментарій. Міжнародна економічна політика. 2023. № 2 (39). С. 62–77.

59. Chobitok V., Mnykh O., Brytskyi R., Us Yu. Adhocratic mechanisms of formation of innovative and creative directions for business entities development in conditions of transparency of economics // IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. 2023. Vol. 1150, No. 1. P. 012002.

60. Дикань В. Формування бізнес-моделі збалансованого розвитку підприємств в умовах цифровізації економіки [Електронний ресурс] / В. Дикань, Г. Обруч // Адаптивне управління: теорія і практика. Серія : Економіка. 2021. Вип. 11 (22). С. 1-21.

61. Каличева Н.Є. Теоретико-методологічні засади забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту в умовах трансформації бізнес-середовища: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.04; Український державний університет залізничного транспорту. Харків, 2019. 43 с.

62. Овчиннікова В. О. Стратегічне управління розвитком залізничного транспорту України: монографія. Х. : УкрДУЗТ, 2017. 427 с

63. Чобіток В., Мацишин, М. Формування джерел фінансування розвитку підприємницької діяльності в Україні. *Development Service Industry Management*, (3), 24–34. URL: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7\(4\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7(4))

64. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання : навч. посіб. / Київ : Київський національний економічний університет, 2016. 388 с.

65. Рзаєва Т. Г., Стасюк І. В. Зарубіжні методи визначення ймовірності банкрутства підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. – 2020. № 3. С. 177–181.

66. Черничко Т. В., Кірман Є. І. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України. Економіка та суспільство : електронний науковий фаховий журнал. Мукачєво, 2016. №5. - С.400-404. URL: http://www.economyand_society.in.ua/journal/5_ukr/71.pdf (дата звернення: 14.10.2023).

67. Яцишин Н. А. Методика аналізу фінансового стану підприємства. Економічний аналіз. 2015. № 10. С.441-445.

68. Панасюк Б. М. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. Науковий блог. 2019. № 3. С. 141–148.
69. Чобіток, В. І., & Пополітов, Д. О. (2024). ТРАНСформація суспільства під впливом зміни спіралі прогресу. *Склад організаційного комітету конференції Голова оргкомітету*, 2024. С. 151.
70. Чобіток В. І., Пополітов Д. О. Трансформація фінансової системи в умовах цифровізації. *Розвиток економічних систем в умовах глобалізації* : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 14-16 листоп. 2024 р. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. С. 95-97

ДОДАТКИ

Додаток А

*Чобіток В.І., д.е.н., проф.**в.о. завідувача кафедри маркетингу та торговельного підприємництва**ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»**ХНУ ім. В.Н. Каразіна м. Харків**Пополітов Д.О., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»**ХНУ ім. В.Н. Каразіна м. Харків*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Цифровізація фінансової системи охоплює весь спектр фінансових послуг – від банківської справи до страхування, від управління активами до здійснення платежів. Цей процес не тільки змінює способи надання послуг, але й значно впливає на поведінку клієнтів, корпоративні стратегії та регуляторні вимоги. Одним із важливих аспектів трансформації фінансової системи є спрощення доступу до фінансових послуг. Раніше багато людей, особливо в країнах, що розвиваються, залишалися без доступу до банківської інфраструктури. Тепер завдяки мобільним технологіям, що дозволяють здійснювати платежі та зберігати гроші, фінансові послуги стають доступними навіть у віддалених регіонах, де відсутні фізичні банківські відділення.

Розвиток фінансових технологій (фінтех) значно зменшує вартість операцій. Наприклад, мобільні додатки для переказів коштів, таких як PayPal чи Revolut, дозволяють здійснювати транзакції швидко і з мінімальними витратами. Це створює серйозний виклик для традиційних банків, змушуючи їх переглядати свої бізнес-моделі, щоб зберегти конкурентоспроможність. Більшість банків почали активно впроваджувати цифрові канали обслуговування, щоб залишитися в тренді. Водночас фінтех компанії надають нові можливості для стартапів та малого бізнесу. Кредитні та інвестиційні платформи, засновані на алгоритмах штучного інтелекту, дають можливість підприємцям отримувати кредити швидше, що сприяє розвитку економіки.

Штучний інтелект (ШІ) та аналітика великих даних дозволяють банкам краще розуміти потреби клієнтів та пропонувати індивідуальні рішення. Наприклад, кредитний скоринг, який раніше залежав від звичних оцінок і займав багато часу, тепер може здійснюватися миттєво завдяки аналізу великих масивів даних. Це дає можливість банкам надавати кредити швидше та точніше, зменшуючи ризики. Проте цифрові інновації також підвищують ризики кібербезпеки. Кількість атак зростає, і фінансові установи зіштовхуються з викликом захисту конфіденційної інформації клієнтів. Для запобігання зломам банки впроваджують нові технології захисту, такі як біометрична автентифікація, багатоетапна верифікація та алгоритми, що виявляють підозрілу активність.

Технологія блокчейн також кардинально змінює фінансову систему. З її допомогою розвиваються децентралізовані фінанси (DeFi), які працюють без посередників. Замість банків чи інших фінансових установ, які традиційно виступають як посередники, децентралізовані фінансові платформи використовують смарт-контракти, що автоматизують процеси, знижують вартість послуг та забезпечують повну прозорість. Наприклад, платформи для кредитування на основі блокчейну дозволяють користувачам отримувати позики, вносячи заставу у криптовалюті, без участі банків. Це особливо цікаво для людей, які не мають доступу до традиційних банківських послуг або прагнуть уникнути банківських зборів.

В умовах швидкої цифровізації центральні банки почали розробляти концепції власних цифрових валют (CBDC), які покликані забезпечити стабільність національних економік та протистояти загрозам, що можуть виникати від приватних криптовалют. CBDC можуть мати значний вплив на потоки грошових коштів, адже люди матимуть можливість зберігати свої кошти безпосередньо у центральному банку, що зменшить потребу у традиційних депозитних рахунках. Проте розробка та впровадження CBDC супроводжуються низкою викликів, таких як конфіденційність, захист від зломів та вплив на традиційну банківську систему.

Цифрова трансформація фінансової системи також вимагає адаптації законодавства. Регулятори стикаються з потребою швидко реагувати на нові виклики, щоб підтримувати баланс між інноваціями та безпекою.

Деякі країни, такі як Китай, активно впроваджують цифрові валюти, тоді як інші підходять до цього обережніше, вивчаючи наслідки та ризики. У США цифровізація фінансової системи спонукає уряд до оновлення існуючих законів, спрямованих на захист даних споживачів. У Європейському Союзі вже введено директиву PSD2, яка спрямована на захист прав споживачів, підвищення прозорості та стимулювання конкуренції на фінансовому ринку.

З іншого боку, цифровізація впливає і на самих працівників фінансової сфери. Автоматизація процесів значно знижує потребу в людських ресурсах для виконання рутинних операцій, таких як обробка платежів або управління рахунками. Однак зростає попит на нові професії, такі як аналітики великих даних, розробники блокчейн-рішень та фахівці з кібербезпеки. Таким чином, цифровізація вимагає від працівників нових знань та навичок, що стимулює розвиток освітніх програм у сфері фінансових технологій та інформаційної безпеки.

Отже, цифровізація фінансової системи є складним та багатогранним процесом, що змінює всі аспекти її функціонування. Вона відкриває широкі можливості для розвитку фінансових послуг, але водночас вимагає нових підходів до безпеки, регулювання та управління ризиками. Успіх трансформації залежатиме від здатності фінансових установ і регуляторів адаптуватися до нових умов та забезпечити баланс між інноваціями та захистом клієнтів.

Література

1. Якимів А.М. Цифровий банкінг: необхідність територіальної організації / А. М. Якимів // Економічний форум. - 2015. - № 1. - С. 244-250.
2. Баранов В. В. Цифровий менеджмент як невід'ємний складник цифрової економіки. Приазовський економічний вісник. 2021. Випуск 1 (24). С. 57–62. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2021/1_24_ukr/11.pdf
3. Бут-Гусаїм О. Г., Ковтуненко К. В. Цифровий менеджмент: проблеми та перспективи розвитку. Бізнес Інформ. 2020. No 6. С. 297–304. URL: http://www.business-inform.net/article/?year=2020&abstract=2020_6_0_297_304